

**Аеродроми
Републике Српске**

„Аеродроми Републике Српске“ а.д.
Маховљани бб, 78250 Лакташи
Република Српска, БиХ
Тел. +387 51 53 52 10
www.bnx.aero

**Консолидовани годишњи извјештај групе:
Аеродроми Републике Српске а.д.
(матично друштво) и
АРС ТОУРС д.о.о.
(зависно правно лице)
за 2020. годину**

САДРЖАЈ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О МАТИЧНОМ ДРУШТВУ.....	3
Власничка структура.....	4
2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ЗАВИСНОМ ДРУШТВУ.....	5
3. РАЗЛОЗИ ОСНИВАЊА ЗАВИСНОГ ДРУШТВА АРС ТООРС Д.О.О.....	6
4. ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ У 2020 ГОДИНИ	7
Некретнине, постројења и опрема	7
Остала нематеријална средства.....	8
Залихе и дати аванси.....	9
Потраживања од продаје и друга потраживања	9
Готовина и еквиваленти готовине	10
Капитал.....	10
Остала дугорочна резервисања и дугорочне обавезе.....	11
Дугорочни кредити	11
Обавезе према добављачима и друге обавезе.....	11
Пасивна временска разграничења	12
Пословни приход-приход од продаје	13
Остали пословни приходи	13
Набавна вриједност продате робе.....	14
Набавна вриједност продате робе.....	14
Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода.....	15
Добитак (губитак) прије опорезивања.....	17
5. СУДСКИ СПОРОВИ	17
6. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА.....	17
7. СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА.....	18

УВОД

Аеродроми Републике Српске а.д. Бања Лука су у складу са „Елаборатом о успостављању, организовању и тржишном повезивању АРС ТОУРС д.о.о. Бања Лука извршили укидање Пословне јединице АРС ТОУРС, те након тога у својству матичног друштва извршили оснивање зависног правног лица АРС ТОУРС д.о.о. Бања Лука.

На овај начин смо, у складу са чланом 357. Законом о привредним друштвима Републике Српске, добили повезана привредна друштва-групу.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О МАТИЧНОМ ДРУШТВУ

Привредно друштво под називом „Аеродром Бања Лука“ основано је 1991. године, да би се касније Одлуком Владе Републике Српске 1996. године, трансформисало у Основно државно предузеће „Аеродроми Републике Српске“ које је обухватало Саобраћајни аеродром „Бања Лука“, Аеродром у изградњи Соколоц, спортске аеродроме у Приједору, Залужанима и Бијељини и летишта у Бијељини, Братунцу, Скланима и Требињу. У складу са Законом о државним предузећима, средином 1995. године, уписује се у судски регистар код Основног суда у Бањој Луци као ОДП „Аеродроми Републике Српске“ Бања Лука.

Данас Предузеће за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука послује као отворено акционарско друштво. Предузеће је, у складу са законском регулативом, рјешењем број У/І 3058/03 од 28.11.2003. године, у регистарском улошку 1-2513-00 извршило упис статусне промјене власничке трансформације продајом дијела државног капитала и од тада предузеће послује под називом Предузеће за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука. Скраћени назив фирме је „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука. Сједиште предузећа је Маховљани бб, Лакташи. Рјешењем о регистрацији број 057-0-Рег.-16-000772 од 13.06.2016. године, извршено је брисање дијела друштва – Пословне јединице „ARS TOURS“ Бања Лука. У саставу предузећа послује пословна јединица под називом Предузеће за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука, Пословна јединица „Складиште млазног горива“ Лакташи, са пореским подбројем 4400912460056.

Матични број	01140167
ЈИБ	4400912460005
ИД код УИО	400912460005

Основна дјелатност предузећа је 52.23 Услужне дјелатности у зракопловном саобраћају. Основна дјелатност представља скуп свих активности које се односе на прихват и оптрему авиона, боравак авиона на аеродрому, прихват и оптрему путника и пртљага, роба, ствари и поште.

Споредне дјелатности укључују следеће пословне активности: угоститељске услуге, трговачке услуге, давање у закуп рекламних простора, паркирање друмских моторних возила, дјелатност путничких агенција и туроператера и остале услуге туристима.

Број запослених радника на дан 31.12.2020. године: 69 (шездесет девет) запослених.

Власничка структура

На основу извршене приватизације Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/І 3058/03 од 28.11.2003. године у регистрационом улошку број 1-2513-00 Предузеће је организовано као акционарско друштво. Према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности а.д. Бања Лука од 30.01.2020. године у Књизи акционара регистрована су 663 акционара (662 у 2018. години). Укупна вриједност основног капитала је 10.125.725 КМ, а структура власништва над акцијама је следећа:

	<i>Подаци о власнику хартија од вриједности ознаке: AERD-R-A</i>	<i>Број акција</i>	<i>% учешћа у основном капиталу</i>
1.	Акцијски фонд РС, а.д. Бања Лука	6.550.417	64,69
2.	ПРЕФ а.д. Бања Лука	1.007.576	9,95
3.	Аеродроми Републике Српске, а.д. Бања Лука	930.513	9,19
4.	Фонд за реституцију РС, а.д. Бања Лука	503.784	4,98
5.	ДУИФ Полара инвест, а.д. Бања Лука	398.865	3,94
6.	ДУИФ Management Solutions, Бања Лука	134.568	1,33
7.	Осталих 656 акционара	600.002	5,92
	УКУПНО:	10.125.725	100,00

Управљачка структура

- **Чланови управе друштва:**
в.д. директор: Милан Рачић
в.д. извршни директор за оперативно техничке послове: Дакић Драгиша
в.д. извршни директор за економске послове: Драгић Милан до 31.03.2020. и Мирјанић Весна од 01.04.2020. године
в.д. извршни директор за правне, кадровске и опште послове: Башић Маринко до 31.03.2020. и Вучен Огњен од 01.04.2020. године
- **Чланови Надзорног одбора:**
предсједник: Матић Славиша
члан: Ињац Зоран
члан: Ивановић Зорислав
члан: Павловић Раде
члан: Чолић Александар

Вођење рачуноводства повјерено је Јелки Калаба, сертификованом рачуновођи са лиценцом број: ЦП-0368/20

Друштву је од Републичког завода за статистику додијељен матични број 01140167. Јединствени идентификациони број Пореске управе Републике Српске је 4400912460005, док је регистарски број код Управе за индиректно опорезивање 400912460005.

Финансијско пословање Предузећа се у 2020. години обављало преко трансакцијских рачуна код следећих пословних банака:

Рачун број 562-099-00011818-57 NLB Banka а.д. Бања Лука,
Рачун број 555-100-00240689-66 Нова банка а.д. Бања Лука,
Рачун број 552-000-200019279-37 Addiko Bank а.д. Бања Лука

У складу са Законом о унутрашњем платном промету („Службени гласник Републике Српске“, број 52/12), трансакцијски рачун код Нове банке а.д. Бања Лука је одређен као Главни рачун.

Девизни рачуни отворени су у Новој банци а.д Бања Лука, NLB Banci а.д. Бања Лука и Addiko Banci а.д. Бања Лука

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ЗАВИСНОМ ДРУШТВУ

Привредно друштво за пружање услуга у туризму „АРС ТОУРС“ д.о.о. Бања Лука је регистровано Рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 057-0-Рег-160001202 од 15.06.2016. године.

Основни капитал у износу од 25.000 КМ уплатио је оснивач „Аеродроми Републике Српске“ а.д., као једини оснивач.

Матични број субјекта у судском регистру је: 37-01-0238-16, а статистички матични број Републичког завода за статистику је: 11145914.

Јединствени порески идентификациони број Пореске управе Републике Српске је: 4404051780009.

Као основне дјелатности у регистар су уписане:

- Дјелатност путничких агенција
- Дјелатност тур-оператора
- Остале резервацијске услуге и припадајуће дјелатности
- Организација састанака и пословних сајмова

Одговорно лице Друштва је:

- Слађана Савановић, в.д.директора од 01.12.2019. до 31.12.2020.

Књиговодстви је повјерено Гордани Станојчић, сертификованом рачуновођи у Агенцији за рачуноводство .

Финансијско пословање у БАМ и девизама, зависно друштво обавља преко жиро-рачуна који је отворен код:

- Ж-Р број : 5721060000832358 МФ БАНКА а.д. Бања Лука

Органи Друштва су Скупштина чланова Друштва и директор.

Оснивач Друштва врши послове из дјелокруга Скупштине чланова Друштва.

Регистрација „АРС ТОУРС“ д.о.о. је завршена 15.06.2016. године а друштво је са пословањем почело 01.07.2016. године на истој адреси и са истим запосленим радницима. Тренутно су у Друштву запослена 3 радника.

Друштво је на дан 31.12.2020. године остварило слједећи резултат:

- Укупне приходе	КМ 46.082,00
- Укупне расходе	КМ 56.818,00
- Нето губитак	КМ 10.736,00

3. РАЗЛОЗИ ОСНИВАЊА ЗАВИСНОГ ДРУШТВА АРС ТОУРС Д.О.О.

Аеродроми Републике Српске су у 2016. години започели активности на модернизацији аеродромске инфраструктуре, организационог и оперативног реструктурирања предузећа. Циљ организационих промјена је повећање ефикасности пословања кроз специјализацију и већу интеграцију пословних функција. Како ефикасније пословање није могуће постићи без захвата мањег или већег обима усмјерених на промјене организационе структуре предузећа, предмет разматрања су била и питања образовања нових организационих цјелина независних од будућих финансијских интервенција предузећа.

У складу са потребом функционалне реорганизације Аеродрома Републике Српске, Управа и Надзорни одбор су покренули иницијативу за статусну промјену пословне јединице за туристичке услуге “АРС ТОУРС” у друштво са ограниченом одговорношћу. Основни разлог за ове промјене је све мања функционална повезаност и неспојивост основне дјелатности Аеродрома и пословне јединице АРС ТОУРС у оквиру једног привредног друштва, као и стагнација шалтерске продаје авио карата, а повећања продаје преко интернета.

На XXVI Скупштини акционара Предузећа за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“, одржаној дана 18. августа 2015. године, донесена је Одлука о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу.

4. ФИНАНСИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ ГРУПЕ У 2020 ГОДИНИ

Биланс стања

Некретнине, постројења и опрема

Позицију некретнина, постројења и опреме чине позиције земљишта, грађевинских објеката, опреме, алата и инвентара.

Преглед стања и промјена на некретнинама, постројењима и опреми у 2020. години:

	земљиште	грађевински објекти	постројења и опрема	аванси и средства у припреми	УКУПНО
Набавна вриједност					
Стање на почетку године	2.176.665	8.718.287	7.039.112	1.528.555	19.462.619
Повећања:					
Набавке у току године				1.950.334	1.950.334
Пренос са/на			225.003	225.003	-
Смањења:					
Продаја, расход, активирање и др.	---		-23.159		23.159
Процјена					
Стање на крају године	2.176.665	8.718.287	7.240.956	3.253.886	21.389.794
Исправка вриједности:					
Стање на почетку године		2.739.305	5.603.204	---	8.342.509
Повећања:					
Амортизација	---	251.423	315.276	---	566.701
Процјена					
Смањења:					
Продаја, расход и др.	---	---	-23.126	---	-23.126
Процјена					
Стање на крају године	0,00	2.990.728	5.895.348	---	8.886.084
нето вриједност 31.12.2019.год.	2.176.665	5.978.982	1.435.908	1.528.555	11.120.110
нето вриједност 31.12.2020.год.	2.176.665	2.727.557	1.345.602	3.253.886	12.503.710

Некретнине, постројења и опрема на дан 31.12.2020. године укупне вриједности 12.503.710,00 КМ (на дан 31.12.2019. године 11.120.110,00 КМ), највећим дијелом се односи на грађевинске објекте у износу од 5.727.557,00 КМ и средства у припреми у износу од 3.253.886,00 КМ.

У току пословне 2020. године дошло је до повећања набавне вриједности сталне имовине у износу од 1.950.334,00 КМ, од чега су најзначајнија улагања у изградњу складишног објекта за потребе карго саобраћаја у износу од 1.114.085,00 КМ, проширење аеродромске зграде у износу од 605.313,00 КМ и куповину опреме у износу од 225.003,00 КМ.

На позицији основних средства у припреми налази се износ од 3.253.886,00 КМ. Од опреме у прибављању набављена је машина за утовар терета-хајлодер у износу 899.239 КМ и рендгентско-металдетекторска врата у вриједности 470.587 КМ. Опрема до краја пословне године није стављена у функцију, јер је везана за активирање карго објекта.

На ставци земљишта није било промјена у односу на претходну годину и његова садашња вриједност на дан 31.12.2020. године износи 2.176.665,00 КМ. Потребно је у наредном периоду извршити процјену вриједности земшита, грађевинских објеката и опреме.

Набавка опреме у години за коју се врши ревизија износила је 225.003,00 КМ. Од набављене опреме веће појединачне вриједности је вучно возило у износу 91.924,00 КМ.

Признавање набавне вриједности опреме и инвентара врши се на основу уговора односно рачуна добављача о набавци, док се у набавну вриједност укључују и трошкови инсталисања, регистрације и други издаци који су неопходни да се средство доведе у функционално стање.

Набавна вриједност основног средства, сагласно важећем Рачуноводственом стандарду 16 – Некретнине, постројења и опрема, утврђује се према фактури добављача увећаној за зависне трошкове набавке и трошкове довођења у стање функционалне исправности за несметано коришћење.

Корисни вијек употребе основног средства, према усвојеним рачуноводственим политикама, утврђен је уз уважавање ових фактора:

- Очекивани интензитет коришћења средства;
- Технолошки параметри, и
- Друга ограничења кориштења средстава.

За корисни вијек употребе појединачно набављених основних средстава примјењује се вијек употребе за слична средства која се налазе у експлоатацији, а ако не постоје таква средства употребни вијек утврђује се на нивоу Предузећа. Корисни употребни вијек основног средства ће се у одређеним временским размацима преиспитати у зависности од експлоатације и технолошке застарјелости и сл. На овај начин се може повећати или смањити употребни вијек основног средства.

На основу овако утврђеног корисног вијека трајања сваког појединог средства извршено је и израчунавање стопе годишњег отписа.

Остала нематеријална средства

Са становишта процјењивања имовине нематеријална улагања обухватају улагања у развој, концесије, патенте, лиценце, улагања у осталу нематеријалну имовину, као и куповином стечени goodwill, а процјењују се по набавној вриједности.

Остала нематеријална улагања износе 7.450,00 КМ и чине их пројекат за санацију писте 5.950,00 КМ и књиговодствени програм за помоћну евиденцију 1.500,00 КМ.

Нематеријална средства на дан 31.12.2020. године у вриједности од 1.189.971,00 КМ, највећим дијелом се односе на нематеријална средства у припреми у износу од 850.343,00 КМ и иста датирају из ранијег периода.

Залихе и дати аванси

Залихе и дати аванси	31.12.2020. у КМ	31.12.2019. у КМ
Материјал	123.859	137.289
Роба	97.536	223.330
Аванси	11.067	42.699
Укупно	232.462	403.318

Залихе материјала, као дио обртне имовине чине износ од 123.859,00 КМ, и односи се на залихе горива и мазива, лож уља, средства за одлеђивање, остала мазива, пјенила за ватрогасна возила, залихе резервних дијелова и материјала и остали материјал. У 2020. години није било великих набавки на позицијама материјала.

На позицијама залиха робе води се роба у бифеу, керозин у промету на велико и мало, роба у киоску, течност за одлеђивање. Укупан промет трговачком робом знатно се смањио у 2020. години. Укупно је оприходовано 1.150.951,00 КМ (3.407.338,00 КМ у 2019. години). Претежни дио промета се односи на продају керозина. Залихе материјала и робе, заједно са авансима, мање су у односу на 2019. годину за 170.856,00 КМ.

На позицији аванса исказана је вриједност у износу 11.067,00 КМ.

Потраживања од продаје и друга потраживања

Краткорочна потраживања	31.12.2020. у КМ	31.12.2019. у КМ
Потраживања од купаца у земљи	386.934	442.108
Потраживања од купаца у иностранству	267.918	458.903
Остала потраживања	537.597	575.885
Исправка вриједности потраживања од купаца у земљи	(254.170)	(278.851)
Исправка вриједности потраживања од купаца у иностранству	(7.592)	(38.527)
УКУПНО:	930.687	1.159.518

У складу са МРС признавање потраживања од купаца врши се на основу документа о извршеној продаји или услузи. Исправка вриједности у укупном износу од 261.762,00 КМ не одражава очекиване губитке у цјелости.

Потребно је у наредном периоду извршити адекватну процјену очекиваних кредитних губитака на бази историјских анализа потраживања, старосне структуре и наплативости потраживања у претходним годинама.

Највеће потраживање појединачно од домаћих купаца је од ВН Airlines Sarajevo у износу од 250.502,64 КМ. Од купаца у иностранству најзначајније је потраживање од компаније Rynair Dublin у износу од 200.295,00 КМ.

На позицији остала потраживања исказана је вриједност од 535.597,00 КМ и највећим дијелом се односи на потраживања по основу субвенције 497.537,00 КМ, потраживања по основу боловања од фонда 15.891,00 КМ, те остала потраживања.

Готовина и еквиваленти готовине

Готовину и еквиваленте готовине чине новчана средства на пословним рачунима код банака и средства у благајни и укупно износе 257.236,00 КМ.

Краткорочни финансијски пласмани

По пресуди Вишег привредног суда Матично предузеће је извршило откуп сопствених акција од Кристал Инвест Фонда а.д. Бања Лука. Обавеза откупа 930.513 редовних акција А класе извршена је 02.07.2020. године у износу од 549.002,00 КМ, након чега је извршен пренос акција у Централном регистру хартија од вриједности, чиме је матично друштво стекло 930.513 сопствених акција или 9,19% учешћа у капиталу. Обавеза Матичног друштва је да стечене акције прода у року од годину дана, у противном ће се смањити основни капитал Матичног друштва.

Капитал

На конту 300 – Акцијски капитал евидентирана је вриједност укупног капитала који чине обичне (редовне) акције - укупно 10.125.725 по номиналној вриједности 1,00 КМ по акцији, што је у складу са смјерницама о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за предузећа и задруге, којим је предвиђено да се на овом рачуну евидентира акцијски капитал.

У току 2015. године уписан је капитал по основу припајања Аеродрома Требиње у износу 50.000 КМ.

У 2018. години, на основу Одлуке скупштине акционара од 20.09.2018 године, Аеродром је извршио распојелу добити из 2017 године у износу 4.209 КМ и исту усмјерило за покриће губитака из ранијих година.

Аеродроми РС А.Д. Бања Лука су 2020. години откупили сопствене акције од Кристал фонда у износу од 549.002,00 КМ. На конто 27300 књижена је номинална вриједност акција у износу од 930.513,00 КМ.

Структура капитала на крају 2020. године је:

Капитал	31.12.2020. у КМ	31.12.2019. у КМ
Акцијски капитал	10.125.725	10.125.725
Ревалоризационе резерве	821.818	821.818
Нераспоређени добитак	938	13.126
Губитак до висине капитала	(5.401.148)	(5.145.865)
УКУПНО	5.547.333	5.814.804

Обавезе које се могу конвертовати у капитал на дан 31.12.2020. године у износу од 964.050,00 КМ односе се на Матично друштво на обавезе пренесене из ЈП „Аеродром Требиње“ а.д. Требиње.

Остала дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

На овој позицији евидентирана су средства која су по билансу припајања са Аеродромом Требиње донесена са истих позиција, а настала су од дознака Владе.

Дугорочни кредити

Матично друштву је 2016. године одобрен Зајам од Фонда за развој и запошљавање Републике Српске а.д. Бањалука којом управља Инвестиционо развојна банка Републике Српске а.д. Бањалука у износу 7.000.000,00 КМ, који је у цијелости искориштен за набавку опреме и изградњу објекта.

У 2020. години урађен је репрограм поменутог кредита код Инвестиционо-развојне банке и стање кредита на крају 2020. године износи 6.207.384,00 КМ.

Обавезе према добављачима и друге обавезе

Обавезе се процјењују у висини номиналне вриједности проистекле из одговарајућих финансијских трансакција, а на основу екстерних исправа које доказују настанак такве промјене, или на основу интерних обрачуна, какви су обрачуни плата, пореза, доприноса и др.

Салда текућих обавеза на дан 31.12.2020. године чине:

ОБАВЕЗА	31.12.2020. у КМ	31.12.2019. у КМ
Обавезе према добављачима	824.392	185.005
Обавезе за зараде и накнаде	102.044	120.371
Друге обавезе	22.140	18.346
Обавезе за ост.порезе и доприн.	8.865	9.831
УКУПНО	957.441	333.553

Обавезе према добављачима признају се на основу продате робе и извршених услуга према документацији која потврђује насталу пословну промјену.

На рачуну обавеза за зараде и накнаде исказан је износ од 102.044,00 КМ и састоји се од обавеза за бруто плате.

На групи конта 48 - Обавезе за остале порезе и доприносе исказан је износ од 8.865,00 КМ који се састоји из низа мањих обавеза, као што су обавезе за разне накнаде и доприноси чији је основ број радника (водопривредна накнада) или укупан приход (противпожарна и накнада за шуме) утврђене по завршном рачуну, те обавезе по основу пореза и доприноса по уговорима о дјелу као и порези и доприноси на примања чланова НО и Одбора за ревизију.

Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења	31.12.2020. у КМ	31.12.2019. у КМ
Обрачунати остали трошкови текућег обрачунског периода који нису фактурисани у том периоду	1.540	434
Одложени приходи по основу донација од државних органа	1.950.000	2.025.000
Донација за објекте и свјетлеће линије	4.812	4.812
Одложени приход – капитални грант	-	230.000
Одложени приход по основу примљених средстава од других правних лица	40.763	40.763
Продаја тикета Ryanair	11.212	15.588
УКУПНО	2.008.327	2.316.597

Биланс успјеха

Пословни приход-приход од продаје

Приходе у 2020. години чине приходи од продаје робе у износу 1.150.951,00 КМ и приходи од продаје услуга на домаћем и страном тржишту у износу 336.506,00 КМ. У приходима од продаје робе доминира продаја горива у износу 928.784,00 КМ, док се остали дио прихода односи на продају робе на мало у киоску и бифеу, приход од паркинга, те продају течности за одлеђивање. Међусобни приходи из односа повезаних лица унутар групе су поништени и не исказују се у консолидованим билансима.

ВРСТА ПРИХОДА	2020. у КМ	2019. у КМ
Приходи од продаје роба	1.150.951	3.407.338
Приходи од продаје услуга	336.506	579.551
УКУПНО	1.487.457	3.986.889

Остали пословни приходи

На позицији Остали пословни приходи налази се износ од 2.468.638,00 КМ (у 2019. години 2.083.031,00 КМ). Највећи дио ових прихода односи се на приходе од субвенције Владе РС у износу од 1.900.000,00 КМ, капитални грант у износу од 230.000,00 КМ и субвенцију од Компензационог фонда Републике Српске за ублажавање посљедица пандемије у износу од 106.787,00 КМ.

На овој позицији је и разграничен приход у износу 75.000 КМ који представља приход који је повезан са донацијом Владе РС. Износ ових прихода једнак је висини амортизације објекта за који је донација намјењена (75.000 КМ).

Остали износ од 108.031 КМ представља приход од закупнине објеката, кошења траве, приход од Фонда здравственог осигурања за накнаду боловања, накнаде за подстицаје, приходе од закупа, оглашавања и др.

Набавна вриједност продате робе

Набавна вриједност продате робе	2020. у КМ	2019. у КМ
Набавна вриједност продате робе - киоск	39.238	98.385
Набавна вриједност продате робе - бифе	7.999	27.157
Набавна вриједност продате робе – авио гориво	867.851	2.580.758
Набавна вриједност продате робе – течност за одлеђивање	2.191	9.741
Набавна вриједност продате робе – пјенило за ватрогасно возило	1.557	338
УКУПНО	918.836	2.716.379

Набавна вриједност продате робе је износила 918.836,00 КМ.

Трошкови материјала и енергије

Трошкови материјала и енергије	2020. у КМ	2019. у КМ
Трошкови материјала и режијског материјала	82.527	127.820
Трошкови електричне енергије	29.648	31.541
Трошкови горива	50.763	77.812
УКУПНО	162.938	237.173

Књижење на овим контима набавна вриједност продате робе се врши задужењем конта групе 50, уз одобрење на позицијама на којима се води роба у трговинама на мало (група к. 13).

Терећење се врши по обрачунима за продајну цијену уз корекције за разлику у цијени и реализовани порез на додатну вриједност.

Трошкови бруто зарада и накнада

Трошкове зарада запослених чине:

- износ бруто зарада запослених који је обрачунат у складу са појединачним, колективним и општим уговором о раду,
- износ бруто накнада личних примања запослених обрачунат у складу са законом о раду и другим прописима, те уговору о запошљавању (накнаде за коришћење годишњег одмора, боловања, празника, регрес за годишњи одмор и др.)
- остали лични расходи у складу са законом, уговорима и одлукама Скупштине Предузећа (накнаде по уговорима о привременим и повременим пословима, накнаде члановима НО, скупштине и др.).

Структура ових расхода који су теретили трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних примања је следећа:

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	2020. у КМ	2019. у КМ
Трошкови бруто зарада	1.263.105	1.290.118
Трошкови бруто накнада члановима Надзорног одбора и Одбора за ревизију	51.139	50.481
Трошкови запослених на службеном путу	18.872	55.339
Трошкови бруто осталих личних расхода	258.270	204.928
УКУПНО	1.591.386	1.600.866

Укупни трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода мањи су у односу на претходну годину за 0,60%.

Трошкови амортизације и резервисања

Трошкови амортизације и резервисања у 2020. години у износу од 617.560,00 КМ (у 2019. години у износу од 563.187,00 КМ), у потпуности се односе на трошкова амортизације Матичног друштва који се укључују у пореску основу. Трошкови амортизације односе се на трошкове амортизације нематеријалне имовине у износу од 50.859,00 КМ и трошкове амортизације грађевинских објеката и опреме у износу од 566.701,00 КМ.

Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга	2020. у КМ	2019. у КМ
Трошкови транспортних услуга	134.543	104.857
Трошкови услуга одржавања	79.751	66.344
Трошкови закупнина	16.929	12.402
Трошкови рекламе и пропаганде	10.635	3.699
Трошкови шпедитерских услуга	8.965	24.341
Трошкови комуналних услуга	10.336	10.445
Трошкови производних услуга по уговору о дјелу	42.730	47.462
Трошкови осталих услуга	65.736	104.158
Трошкови услуга дератизације	2.682	2.308
Трошкови услуга смјештаја - Ryanair	25.062	-
УКУПНО :	397.369	376.016

Трошкови производних и других услуга признају се на основу вјеродостојне књиговодствене исправе која потврђује настали пословни догађај (фактуре, отпремнице, уговора, књижног терећења и сл.).

Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови	2020. у КМ	2019. у КМ
Трошкови непроизводних услуга	41.587	66.739
Трошкови репрезентације	13.294	31.198
Трошкови премије осигурања	10.550	24.878
Трошкови платног промета	11.517	20.822
Трошкови чланарина	2.213	2.658
Остали нематеријални трошкови	14.116	33.375
Укупно нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	93.277	179.670

Признавање трошкова пореза извршено је у складу са законима који уређују посебну водопривредну накнаду, накнаду за општекорисна дејства шума, таксе и друге накнаде које терете укупан приход пореских обвезника.

Финансијски расходи

Финансијске расходе у укупном износу од 423.352,00 КМ (у 2019. години 373.222,00 КМ) чине расходи камата у износу од 423.171,00 КМ, те негативне курсне разлике у износу од 181,00 КМ.

Расходи камата су углавном настали по основу плаћања затезних камата и за плаћене камате по узетом кредиту.

Остали расходи

Остали расходи у износу од 43.212,00 КМ (у 2019. години у износу од 10.020 КМ) повећани су највећим дијелом због трошкова судских спорова. Односе се на расходе који су настали по одлуци надлежних органа, по основу отписа разних потраживања и отписа материјала и резервних дијелова, трошкова судских спорова, као и други расходи.

Добитак (губитак) прије опорезивања

Група је у 2020. години остварила губитак у износу 267.471,00 КМ. Пословни губитак представља разлику између износа пословних расхода(4.256.244,00 КМ) у односу на пословне прихода (3.988.773,00 КМ). Пословни губитак је настао као посљедица блокаде пословања усљед пандемије КОВИД 19.

5. СУДСКИ СПОРОВИ

Вриједност судских спорова против Групе на дан 31.12.2020. године износе укупно 289.771,00 КМ. Планом пословања планирано је резервисање по основу судског спора несагласног акционара Зиф Полара Инвест фонд а.д. Бањалука, (вриједност спора је 215.387,10 КМ) и књижење резервације ће бити у 2021. години.

Исход свих судских спорова је неизвјестан.

6. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

У периоду након 01.01.2021. године покренут је судски спор против Групе од стране Министарства комуникација и транспорта у износу од 273.712,00 КМ.

Осим овога до дана објављивања ових консолидованих финансијских извјештаја нису настали догађаји који би захтјевали корекцију или додатна објелодањивања у приложеним консолидованим финансијским извјештајима.

7. СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА

У пословању за 2020. годину Група исказује значајно смањење пословних прихода у односу на 2019. Годину.

Пословање групе у 2020. години праћено је великом неизвјесношћу због обуставе саобраћаја услед пандемије вируса КОВИД 19. Ширење корона вируса ће вјероватно утицати на пословање Групе и у наредном периоду. У овом моменту се не могу сагледати посљедице на финансијски положај и пословање Групе.

Након највећег раста саобраћаја од оснивања аеродрома, увођењем редовних линија компаније Ryanair, услиједила је готово потпуна обустава саобраћаја и пад прихода за око 40 % у 2020. години у односу на 2019. годину. Сходно томе и Агенција Арс Турс је лоше пословала јер су летови у већем дијелу године били тотално обустављени, те нису могли да раде продају карата.

У 2020. години више од 50 % прихода Групе чине субвенције Владе Републике Српске.

Пословање Групе у великој мјери зависи од редовних уплата субвенције Владе, а кумулирани губици из ранијих година чине половину капитала.